

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/15/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3711211802
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3711211802.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Stanislavy Markovej a členiek JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Marty Trnavskej v právnej veci navrhovateľov: 1/ G. I., nar. XX.XX.XXXX a 2/ K. I., nar. X.X.XXXX, obaja bytom N. G. XXX, právne zastúpených JUDr. Róbertom Faturou, advokátom, AK Centrum 18/23, Považská Bystrica, proti odporcom: 1/ M. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. G. XXX, právne zastúpenej JUDr. Annou Kubovičovou, advokátkou, AK Tatranská 300/8, Považská Bystrica, 3/ K. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. G. XXX, 4/ K. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX - XXX M. K., U. H. - BC, V., právne zastúpenej Mgr. Ivicou Šišolákovou, advokátkou, AK Nová Doba 920/5, Galanta a 5/ G. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. G. XXX, zastúpenej opatrovníčkou Lenkou Polekovou, tajomníčkou Okresného súdu Trenčín, o určenie vlastníckeho práva nadobudnutého vydržaním, na odvolanie odporkýň v 1. a 4. rade proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 1. októbra 2014, č. k. 7C/156/2011-169, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **potvrdzuje**.

Odporkyne v 1. a 4. rade **sú povinné** spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania navrhovateľov vo výške 83,89 eur, do rúk ich zástupcu JUDr. Róberta Faturu, do troch dní.

odôvodnenie:

Okresný súd vyhovel návrhu navrhovateľov a určil, že navrhovatelia v 1. a 2. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi v spoluvlastníckom podiele 1/1 nehnuteľnosti - hospodárskej budovy bez súpisného čísla, postavenej na parcele č. L. XXXX/X, záhrady s výmerou 222 m², zapísanej na LV č. XXXX k. ú. N. G., ktorá bola zameraná geometrickým plánom Ing. Petra Lišku zo dňa 11.04.2012 č. 10/2012, overeného Správou katastra Považská Bystrica dňa 23.04.2012 č. 206/2012. Svoje rozhodnutie odôvodnil skutkovým stavom, ktorý zistil z vykonaného dokazovania, podľa ktorého navrhovatelia po uzavretí manželstva v roku 1980 začali bývať u rodičov navrhovateľa W. I. a G. I. - odporkyne v 2. rade v ich rodinnom dome súp. č. XXX v N. G.. Navrhovatelia tento rodinný dom nadstavili a vytvorili samostatnú bytovú jednotku. Od rodičov navrhovateľa 1/ nadobudli darovacou zmluvou spoluvlastnícky podiel v predmetnom rodinnom dome. Následne navrhovateľ v 1. rade spolu so svojím otcom W. I. ohlásili listom zo dňa 14.06.1982 (zrejme 1988) bývalému MNV v Dolnej Marikovej stavbu drobnej hospodárskej budovy na parcele č. XXX/X k. ú. N. G.. Bývalý MNV v Dolnej Marikovej listom zo dňa 28.06.1988 vyjadril súhlas s výstavbou drobnej stavby - hospodárskej budovy v rozsahu, uvedenom v ohlásení. Po súhlasnom stanovisku MNV začali navrhovatelia v roku 1988 s výstavbou hospodárskej budovy, ktorú realizovali svojpomocne a prevažne zo stavebného materiálu, ktorý im zostal po nadstavbe rodinného domu rodičov navrhovateľa v 1. rade. Na výstavbu použili navrhovatelia výlučne svoje finančné prostriedky, čo potvrdili aj odporkyňa v 3. rade, ktorá je sestrou navrhovateľa v 1. rade a svedkovia C. I., H. L., C. L. a F. T.. Po dokončení stavbu užívali pre svoje potreby navrhovateľa. Z dokazovania tiež vyplynulo, že otec navrhovateľa v 1. rade W. I. sa na stavebných prácach a na

finančnom zabezpečovaní stavby nepodieľal, lebo bol už starý, mal podlomené zdravie a ešte pred dokončením stavby 24.04.1989 zomrel. Okresný súd vyhodnotil ako nepravdivé a účelové tvrdenie odporkyň v 1. a 4. rade, ako aj výpovede svedkov k ich tvrdeniam. Tento svoj záver okresný súd odôvodnil aj tým, že v dedičskom konaní po W. I., ktorý zomrel 24.04.1989 uvedenú stavbu dedičia - vrátane odporkyne 1/ nežiadali zaradiť do aktív dedičstva. Odporkyne v 4. a 5. rade sa dedičského konania nezúčastnili, pretože emigrovali do zahraničia. Z uvedeného vyplýva, že odporcovia si boli vedomí vlastníckeho práva navrhovateľov k tejto nehnuteľnosti a až po uplynutí takmer 17 rokov od smrti W. I., keď navrhovatelia začali prerábať hospodársku budovu na rodinný dom, kde býva ich dcéra Y., začali títo uplatňovať vlastnícke nároky na túto nehnuteľnosť. Okresný súd tiež akcentoval okolnosť, že samotná manželka W. I. - odporkyňa v 2. rade G. I. pri svojom pobyte v L. u dcéry K. I. - odporkyne v 4. rade podpísala čestné prehlásenie o tom, že hospodársku budovu staval a financoval navrhovateľ v 1. rade, a preto ho považuje za výlučného vlastníka tejto nehnuteľnosti. Samotné znenie tohto prehlásenia koncipovala odporkyňa v 4. rade, ktorá aktuálne tvrdí, že si neuviedomovala následky svojho konania. Na základe uvedených skutkových zistení, okresný súd konštatoval, že navrhovatelia majú naliehavý právny záujem na žiadanom určení vlastníckeho práva, ktoré je spochybňované odporkyňami 1/ a 4/ (§ 80 písm. c/ O.s.p.) a určil, že predmetnú nehnuteľnosť nadobudli navrhovatelia do svojho bezpodielového spoluvlastníctva manželov (§ 143 Občianskeho zákonníka) originárnym spôsobom podľa § 132 odsek 1 Občianskeho zákonníka, t. j. výstavbou nadobudli vlastnícke právo k novovytvorenej veci.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľom priznal náhradu trov konania, ktoré predstavovali súdny poplatok z návrhu na začatie konania a náklady za právne služby advokáta špecifikované podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z., spolu náhrada trov vo výške 1.245,15 eur, ktoré uložil zaplatiť odporkyňam v 1. a 4. rade, ktoré spochybňovali vlastnícke právo navrhovateľov.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie odporkyne v 1. a 4. rade.

Odporkyňa v 1. rade navrhla rozsudok okresného súdu zmeniť a návrh navrhovateľov zamietnuť, resp. rozhodnúť tak, že vyhovie len v časti, a to v 1, pričom v druhej polovici rozhodne tak, že patrí do dedičstva po neb. rodičoch W. a G. I.. Z obsahu odvolania možno usúdiť, že uplatňuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 1 písm. d) O.s.p., t. j. nesprávny skutkový záver okresného súdu, pretože z vykonaných dôkazov urobil nesprávne závery, a preto aj nesprávne rozhodol. Uviedla, že už v konaní tamjšieho súdu sp. zn. 4C/127/2009 tvrdil navrhovateľ, že hospodárska budova v čase smrti otca navrhovateľa nebola úplne dokončená a nikto okrem rodiny navrhovateľa ju neužíval. Označené konanie bolo zastavené v dôsledku späťvzatia návrhu. Predmetná stavba v čase smrti otca navrhovateľa už stála a pod úplným dokončením sa rozumelo vybudovanie vnútorných priečok. Aj zo základného pôdorysu stavby bolo zrejmé, že hospodársku budovu plánovali užívať v rovnocenných častiach W. I. a G. I., a to na uskladnenie úrody, náradia a odkladanie vecí podľa potreby jednotlivých členov rodiny. Preto nesúhlasí s tvrdením navrhovateľa, že celú stavbu realizoval výlučne sám na vlastné náklady. Tomuto záveru svedčí aj to, že žiadosť o odkúpenie pozemku podával vtedajšiemu MNV v Dolnej Marikovej W. I. Navrhovateľ pritom pôvodne tvrdil, že vlastnícke právo nadobudol vydržaním. Uviedla ďalej, že v čase, keď bola K. I. - neskôr v konaní navrhovateľka 2/ vypočutá ešte ako svedkyňa potvrdila, že na zapltení betónu na základovú platňu sa podieľal jej svokor, teda W. I., otec navrhovateľa. Taktiež svedok T. potvrdil, že stavba bola v čase smrti W. I. zakrytá a taktiež svedok C. I. potvrdil, že v tom čase bola postavená hrubá stavba. Odporkyňa 1/ tvrdí hodne s týmito svedkami, že stavba skutočne v čase smrti otca bola riadne zakrytá, mala riadne okná, dvere, bola okožovaná a stavbu užívali ako sklad zeleniny, nábytku, deti tam mali hračky, mala tam koberec a pod. Súd sa nevysporiadal s týmito tvrdeniami a odporkyňa počas celého konania nadobudla dojem, že súd preferoval len svedecké výpovede navrhovateľa a vôbec nebral v úvahu svedeckú výpoveď jej manžela F. R., ani svedka E., Q., G. H., ktorí potvrdili nielen financovanie, ale aj na stavbe pracovali, tiež potvrdili faktické budovanie hospodárskej budovy. Pravda je taká, že hospodársku budovu už v roku 1987 začal otec účastníkov stavať, v roku 1988 bol ešte jeho zdravotný stav dobrý, jemu sa zhoršil zdravotný stav až v roku 1989. Teda nie je pravdou, že by výstavbu hospodárskej budovy zabezpečovali len navrhovatelia. Otec mal 62 rokov, keď zomrel, zomrel na silnú cukrovku, na základe ktorej mu zlyhali orgány, teda až do vzniku choroby bol aktívny, čulý, riadne pracoval, vykonával funkciu predsedu MNV, zastával viaceré funkcie, vedel vybaviť a zariadiť veci, preto realizácia výstavby hospodárskej budovy bola pre neho samozrejماً vec. Navrhovatelia sa nevedeli zhodnúť vo svojich tvrdeniach, či to teda platil navrhovateľ 1/ sám, neskôr tvrdili, že hospodárska budova patrí do BSM, že to boli ich spoločné prostriedky, ale nepredložili súdu

žiadny relevantný dôkaz. Súd sa vôbec nevysporiadal s preukázaným tvrdením odporkyne 4/, ktorá na účely výstavby hospodárskej budovy otcovi poskytla sumu 5.000 Kčs. Taktiež potvrdenie, že otec W. I. platil tehly vo výrobní tehál v Sverepci. Navrhovatelia nespĺnili podmienku dobromyseľnosti, už aj z toho dôvodu, že vedeli, že nehnuteľnosť užívajú aj odporkyňa 1/ so svojou rodinou a bez jej súhlasu počas jej neprítomnosti v roku 2005, keď bola na dovolenke jej vyhodili veci, ktoré v hospodárskej budove mala uskladnené. Tu vyvstáva otázka, kto má byť vlastne v spore aktívne legitimovaný, keď nelegálnu stavbu rodinného domu robí Y. I., ale určenia vlastníctva sa domáha najskôr navrhovateľ, neskôr tvrdí, že hospodárska budova patrí do BSM, tak sa domáha určenia vlastníctva aj jeho manželka. Zastáva názor, že minimálne polovica nehnuteľnosti patrí do dedičstva po neb. otcovi W. I. a teraz už aj matky G. I. - odporkyne 2/, nakoľko polovicu hospodárskej budovy mali rodičia účastníkov v BSM. Súd sa nesprávne vysporiadal aj s aplikáciou § 80 písm. c) O.s.p. Hospodárska budova sa stavala bez stavebného povolenia na pozemku, ktorý nebol vysporiadaný. Dňa 17.07.2002 odporkyňa 1/ spolu s navrhovateľom žiadala v rámci ROEP daný stav riešiť. Už aj tento fakt svedčí o tom, že navrhovateľ nemohol byť dobromyseľný, vedel, že stavba sa realizuje na pozemku, ktorý nebol vysporiadaný. Súd toto absolútne nebral v úvahu, tvrdil, že to nie je predmetom sporu, a preto ho vlastníctvo k pozemku nezaujíma. Nie je ani pravda to, čo tvrdia navrhovatelia, že im otec daroval dom s pozemkom, ale len pozemok. Súd na pravdivosť tvrdenia odporkyne 1/ si môže ľahko preveriť uvádzané fakty v origináli katastrálneho spisu, ktorý je súčasťou v zbierke listín príslušného katastra v Považskej Bystrici.

Odporkyňa v 4. rade vo svojom odvolaní navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, prípadne rozsudok okresného súdu zmeniť a návrh navrhovateľov zamietnuť. Uplatnila odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p., teda nesprávny skutkový a právny záver okresného súdu. Uviedla, že súd považoval výpovede odporkyne 1/ a 4/ za účelové a nepravdivé a taktiež aj výpovede svedkov, ktorí potvrdili skutočnosti uvádzané odporkyňami 1/ a 4/, pričom neuviedol, z akých dôvodov považoval výpovede svedkov za nedôveryhodné a pridžal sa výpovedí svedkov, ktorí svedčili v prospech navrhovateľov. Súd mal za preukázané, že na stavbe hospodárskej budovy sa podieľal najmä C. I., ktorý spolu so svojim synom zabezpečoval na stavbe hospodárskej budovy všetky murárske práce, od betónovania, stavania obvodových múrov až po kladenie dlažby a nevzal na vedomie pripomienku odporkyne 1/, že výpoveď svedka je nedôveryhodná, keďže syn svedka mal v čase výstavby hospodárskej budovy cca 11 rokov. Svedkovia navrhnutí navrhovateľmi nepotvrdili jednoznačne ich tvrdenia, podľa ktorých hospodárska budova mala byť vybudovaná z materiálu, ktorý im ostal z nadstavby rodičovského domu, keď väčšina svedkov sa vyjadrila, že hospodárska budova bola postavená prevažne z použitého materiálu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že stavba hospodárskej budovy bola započatá v roku 1987, pričom ohlásenie drobnej stavby dodatočne uskutočnili spoločne navrhovateľ 1/ a W. I.. V čase smrti F. I. v roku 1989 už bola dokončená minimálne hrubá stavba, t. j. stavba bola pod strechou. Nebolo preukázané, že by sa na stavbe podieľali výlučne navrhovatelia, tak ako to uviedol súd vo svojom odôvodnení. Zo strany odporkyne 4/ bol súdu predložený listinný dôkaz, faktúra č. 236188, ktorou bola p. F. I. fakturovaná suma 385 Kčs za dovoz tvárnic a tehly, pričom ide o nespochybniteľný dôkaz o tom, že sa F. I. podieľal finančne na výstavbe hospodárskej budovy. Tento dôkaz však súd pravdepodobne považoval za irelevantný. Rozhodovacia činnosť v SR aj v ČR sa zjednotila na tom názore, že stavba ako vec v právnom zmysle vzniká, ak je stavba v takom štádiu dokončenosti, že sú vytvorené dlhodobé konštrukčné prvky, ktoré dávajú stavbe jej charakter. Vlastníkmi rodinného domu v čase vzniku stavby hospodárskej budovy boli F. I. a odporkyňa 2/. Nie je teda pravdou, že v roku 1983 previedli manželia I. na navrhovateľov 1/, 2/ spoluvlastnícky podiel v ideálnej časti 1 k rodinnému domu súp. č. XXX, tak ako to uviedla navrhovateľka 2/. Odporkyňa nesúhlasí s tvrdeniami súdu, že odporkyne 1/ a 4/ prejavili záujem o hospodársku budovu až v čase, kedy bola prestavaná na rodinný dom a opätovne poukazuje na tú skutočnosť, že po smrti F. I. bola hospodárska budova využívaná nielen navrhovateľmi, ale aj odporkyňou 1/, 2/ a 4/, pričom k nezhodám prišlo až v roku 2006, kedy Y. I. začala s prestavovaním hospodárskej budovy a z tohto dôvodu boli vypratane všetky veci odporcov. Otázkou, ktorou sa súd vôbec nezaoberal, je otázka aktuálneho vlastníctva stavby. Navrhovatelia 1/, 2/ začali bez príslušných stavebných povolení túto budovu prerábať na rodinný dom, čo sa však nezakladá na pravde, nakoľko zo samotnej výpovede navrhovateľky 2/ vyplynulo, že hospodárska budova postavená v roku 1987 bola zo strany ich dcéry a so súhlasom navrhovateľov 1/, 2/ v roku 2006 prestavaná na rodinný dom, pričom stavebníkom stavby je Y. I.. Podľa rozsahu vykonávaných zmien je zrejmé, že ide o podstatné prepracovanie stavby, pričom prichádza do úvahy ako vlastník stavby Y. I.. Vzhľadom na uvedené nie je možné, aby súd vydal rozsudok s výrokom, že navrhovatelia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi stavby. Naliehavý právny záujem navrhovateľa odôvodnili tým, že Obecny úrad Dolná Mariková ako príslušný stavebný úrad vyzval ich dcéru Y. I. na

podanie žiadosti o dodatočné stavebné povolenie stavby, ktorej nevyhnutnou súčasťou musí byť doklad o vlastníctve stavby. Otáznou je pritom i skutočnosť, či sa má poskytnúť právna ochrana aj záujmu v prípade, ak stav, ktorým naliehavý právny záujem navrhovateľa odôvodňujú, je vyvolaný protiprávnym konaním toho, kto má na určenie záujem. V súvislosti s nesprávnym zhodnotením skutkového stavu veci súvisí aj nesprávne právne posúdenie veci súdom. Keďže sa súd nezaoberal otázkou, či navrhovateľa sú aktívne vecne legitimovaní na podanie určovacej žaloby a či neprišlo ku skutočnostiam, s ktorými Občiansky zákonník spája nadobudnutie vlastníckeho práva, podľa ust. § 135b Občianskeho zákonníka.

Navrhovateľa v písomnom stanovisku navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uviedli, že z väčšej časti ide o tvrdenia, ktoré uvádzala odporkyňa 1/ v prvostupňovom konaní a s týmito sa súd riadne vysporiadal. Odporkyňa 1/ opakovane útočí na navrhovateľov a uvádza nepravdivé a vykonštruované tvrdenia. Svedkovia, ktorých navrhla odporkyňa 1/ vypočuť, vypovedali nepravdu, pričom niektorí sa ani v čase výstavby budovy ani nepohybovali v blízkosti bydliska navrhovateľov a v blízkosti predmetnej stavby. K námietke o tom, že navrhovateľa viackrát menili svoj návrh uvádzajú, že je právom účastníka, ktorý je vo veci navrhovateľ so svojim návrhom disponovať, a teda ho aj v závislosti od priebehu a vývoja konania meniť. Uvedené právo je súčasťou ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu, vzhľadom na čo považujú túto námietku aj v súvislosti s trovami konania za nedôvodnú a irelevantnú. Ďalšie námietky odporkyne 1/ v súvislosti s pozemkom pod rodinným domom a inými vlastníckymi vzťahmi považujú v tomto spore za bezpredmetné a s týmto nesúvisiace. Uviedli, že je na voľnej úvahe súdu, ako vyhodnotí výpovede svedkov, pričom súd musí brať na zreteľ vierohodnosť jednotlivých svedkov a ich tvrdení. K námietke ohľadne aktívnej legitimácie uvádzajú, že túto považujú za nedôvodnú. Skutočnosť, že ich dcéra Y. I. je evidovaná ako stavebník neznamena, že je aj vlastníčkou stavby. Pôvodnou stavbou, ktorú Y. I. spracovala, bola hospodárska budova, pričom v tomto prípade je smerodajnou a dôležitou skutočnosťou určenie vlastníctva hospodárskej budovy v jej pôvodnom stave, v čase, keď ju začal niekto spracovávať. Navrhovateľa jednoznačne preukázali, že oni sú vlastníkami predmetnej stavby. Uviedli, že odporkyňa 1/ a odporkyňa 4/ vytvára účelové spory, ktorých podstata je inde, nie v tomto konaní. Odporkyne 1/ a 4/ napriek tomu, že v tomto konaní tvrdia opak, niekoľkokrát uznali vlastnícke právo navrhovateľov. Napriek tomu, že navrhovateľa splnili všetky svoje podmienky kladené mimosúdnou dohodou, odporkyňa 1/ splnila len to, čo bolo v jej prospech a vymámila od navrhovateľov prevod vlastníckeho práva k pozemku za symbolickú cenu. Uzavretím mimosúdnej dohody vyjadrili súhlas so skutočnosťami v nej uvedenými, vrátane vlastníckeho práva navrhovateľov k hospodárskej budove. Ďalšou skutočnosťou svedčiacou o tom, že odporkyne 1/ a 4/ sú si vedomé, že vlastníkami hospodárskej budovy sú navrhovateľa, je tá, že v rámci lehoty na mimosúdne riešenie veci v tomto konaní navrhli navrhovateľom, že hospodársku budovu od navrhovateľov odkúpia, čím logicky uznávajú ich vlastnícke právo. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,89 eur.

Krajský súd preskúmal vec v intenciách ust. § 212 ods. 1 O.s.p., t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. O odvolaní odporkyň v 1. a 4. rade rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého pojednávanie nebolo potrebné nariaďovať.

Preskúmaním veci bolo zistené, že vo veci vykonal okresný súd dokazovanie v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy a prednesy účastníkov vyhodnotil správne podľa kritérií v ust. § 132 O.s.p., preto je jeho skutkový záver správny a správne je aj právne posúdenie veci. Rozsudok je odôvodnený podľa § 157 ods. 2 O.s.p. úplne a presvedčivo, preto podľa § 219 ods. 2 O.s.p. sa odvolací súd s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu stotožnil. Na zvýraznenie správnosti rozsudku okresného súdu k jednotlivým odvolacím dôvodom odporkyň v 1. a 4. rade považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Ustanovenie § 205 ods. 2 O.s.p. určuje taxatívne dôvody, ktorými možno odôvodniť odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej.

Odvolací dôvod, ktorý podľa obsahu odvolania uplatnili obe odporkyne (odporkyňa 1/ a 4/) - podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. - nesprávny skutkový záver okresného súdu, je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď prvostupňový súd nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 132 O.s.p., v dôsledku čoho je jeho skutkový záver chybný.

Ustanovenie § 132 O.s.p. ukladá súdu hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania

najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Hodnotením dôkazov nazývame činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, rešpektujúc zásady logického myslenia.

V prejednávanej veci sa navrhovatelia domáhajú určenia, že hospodárska budova - označená vyššie, patrí do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) v celosti, pretože ju postavili na mieste starej hospodárskej budovy, ktorá patrila rodičom navrhovateľa v 1. rade, a to tak, že pôvodnú stavbu zbúrali a na jej mieste postavili novú. Výstavbu mali uskutočniť niekedy v rokoch 1987-89. Ako drobnú stavbu túto ohlásili bývalému MNV v Dolnej Marikovej v roku 1988, keď ohlásenie podával navrhovateľ v 1. rade a jeho otec W. I..

Odporkyne v 1. a 4. rade namietali skutkové tvrdenia navrhovateľov, že predmetná stavba patrí do ich BSM a tvrdili, že ju staval a finančne zabezpečoval ich otec W. I..

Predmetná stavba nebola zahrnutá do aktív dedičstva po W. I., ktorý zomrel XX.XX.XXXX. Na prejednaní dedičstva pred bývalým Štátnym notárstvom v Považskej Bystrici prítomné dedičia - manželka poručiťľa G. I., K. F. (I.) - odporkyňa v 3. rade, M. R. - odporkyňa v 1. rade a G. I. - navrhovateľ v 1. rade, boli poučení o povinnosti uviesť do dedičstva všetok majetok poručiťľa. Predmetná stavba, ktorá v čase smrti poručiťľa už mala charakter stavby, teda veci v právnom slova zmysle, ako to vyplynulo z dokazovania, však nebola žiadnym z dedičov uvedená ako aktívum dedičstva.

Účastníci konania procesnými dôkazmi preukazovali svoje tvrdenia o vlastníctve stavby, najmä svedkami a listinnými dôkazmi.

V konaní nebolo sporné, že predmetná stavba bola postavená na mieste starej hospodárskej budovy, a to tak, že táto bola zbúraná a bola vytvorená nová vec - hospodárska budova, ktorá je stavbou.

Vlastníctvo k novozhotovenej stavbe nadobúda ten, kto stavbu uskutočnil s prejavým úmyslom mať ju pre seba - stavebník. Nie je ani rozhodné, komu je adresované stavebné povolenie. Vlastníkom stavby sa stáva stavebník bez ohľadu na to, či staval z vlastného alebo cudzieho materiálu.

V konaní bolo teda potrebné procesnými dôkazmi preukázať, kto bol stavebníkom, teda kto staval predmetnú hospodársku budovu s úmyslom mať ju pre seba.

Z dokazovania - najmä listinných dôkazov (ohlásenie stavby MNV v júni 1988, nákras, možno usudzovať, že zámer postaviť uvedenú stavbu mali tak W. I., ako aj navrhovatelia). Na základe ďalších dôkazov, najmä výsluchu svedkov, ktorí sa na stavbe podieľali najvýznamnejšími remeselnými prácami - murár C. I., elektrikár F. T., stolár H. L., vyplynulo, že ako stavebník sa správal navrhovateľ v 1. rade, ktorý stavbu organizoval, zabezpečoval materiál podľa potreby. E. T. a L. robili práce bezplatne, za to, že im na stavbe pomohol navrhovateľ 1/. Títo svedkovia, ako aj svedkyňa G. H. zhodne uviedli, že na stavbu otec navrhovateľa W. I. nechodil, v podstate sa len na tieto práce prizeral, lebo od roku 1987 bol chorľavý. Tvrdenia odporkýň v 1. a 4. rade, že stavebníkom bol ich otec - W. I. nemožno považovať za preukázané, a to už aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti v dedičskom konaní po W. I., kde bola účastníčkou aj odporkyňa v 1. rade a ďalej aj samotným prehlásením manželky W. I. - G. I., ktorej obsah poznala odporkyňa v 4. rade a sama zabezpečila úradné overenie tohto prehlásenia v L., kde v tom čase G. I. bola. Z účastníkov konania okrem navrhovateľov žila v obci v rozhodnom období len odporkyňa v 3. rade K. I., ktorá tiež popísala skutkové okolnosti o stavbe tak, ako ich prezentovali navrhovatelia.

Procesné dôkazné prostriedky odporkýň v 1. a 4. rade, ktoré produkovali na svoje tvrdenia - výsluchy svedkov F. R. (manžela odporkyne v 1. rade), C. Q., C. E. bolo potrebné hodnotiť v kontexte so skoršími stanoviskami odporkýň v 1. a 4. rade k stavbe. Napokon ani títo svedkovia jednoznačne neuviedli, kto bol stavebník - napr. svedok C. E. uviedol, že stavebné práce realizoval W. I., pričom mu pomáhali jeho rodinní príslušníci, najmä dcéra M. R. a jej manžel E. G. sa na týchto prácach podieľal len sporadicky. Tento svedok však uviedol, že 2-3 roky pred smrťou W. I. ho doma nenavštívil, stretol sa s ním v miestnom pohostinstve. Svedok Q. vypovedal, že na stavbe robili obaja, tak W. I., ako aj navrhovateľ v 1. rade. Len sa domnieval, že stavbu financoval W. I., lebo mu zaplatil za drevo a časť kvádrov kúpil od jeho matky. Z vykonaného dokazovania, ako aj z výsluchu účastníkov, aj podľa názoru odvolacieho súdu, je správny záver okresného súdu, že navrhovatelia nadobudli uvedenú stavbu do

svojho bezpodielového spoluvlastníctva § 143 Občianskeho zákonníka, a to originárnym spôsobom, vytvorením novej veci podľa § 132 Občianskeho zákonníka, pretože na základe všetkých okolností ich bolo možné považovať za stavebníkov, teda, že zriaďujú stavbu s úmyslom mať ju pre seba. Za stavebníkov a tým za vlastníkov boli títo považovaní spočiatku aj ostatnými rodinnými príslušníkmi, preto uvedená stavba ani nebola uvedená dedičmi po W. I. do aktív v dedičstve. Spory nastali až potom, ako dcéra navrhovateľov adaptovala predmetnú stavbu na bývanie.

V súvislosti s uvedenou okolnosťou bola v odvolaní namietaná aktívna legitímácia navrhovateľov a tým aj ich naliehavý právny záujem na žiadanom určení vlastníckeho práva (§ 80 písm. c/ O.s.p.).

Uvedený právny názor neobstojí. Pri stavbe totiž platí, že nie je možné nadobudnúť vlastníctvo jej „prepracovaním“. Nadobudnúť vlastníctvo k „prepracovanej stavbe“ je možné iba vtedy, keď pôvodná stavba zanikla.

Ak dcéra navrhovateľov adaptovala pôvodnú hospodársku stavbu na bývanie, nejde o nadobudnutie vlastníckeho práva k stavbe tzv. spracovaním podľa § 135b Občianskeho zákonníka, ale stále je vlastníkom stavby ten, kto stavbu postavil - teda navrhovatelia, ktorí preto sú aktívne legitimovaní na určovací žalobu a majú aj naliehavý právny záujem na určení, keďže vlastníctvo nemajú zapísané v katastri nehnuteľností a toto vlastníctvo spochybňujú odporkyne v 1. a 4. rade.

S poukazom na uvedené, okresný súd na svoje skutkové zistenia aplikoval aj správnu právnu úpravu a túto aj správne interpretoval.

Odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. d) a § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., nesprávny skutkový a právny záver okresného súdu neboli v prejednávanjej veci uplatnené opodstatnene, preto bolo potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť.

V odvolacom konaní boli úspešní navrhovatelia, preto podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. im bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania proti odvolateľkám (odporkyne v 1. a 4. rade). Náhrada trov odvolacieho konania navrhovateľov pozostáva z nákladov na právnu službu advokáta - jeden úkon (vyjadrenie k odvolaniu) á 61,87 eur, k tomu režijný paušál 8,04 eur + 20% DPH, spolu 83,89 eur (§ 11 ods. 1 písm. a/, § 14 ods. 1, § 16 ods. 3, § 18 vyhl. č. 655/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné .